

Het einde van den tijd : een uittreksel van eenige gesprekken

<https://hdl.handle.net/1874/355373>

HET E I N D E

VAN DEN TIJD.

Het woord van den Propheet verzekert ons (Openb X vers 5, 6,) dat er een dag zal komen, waarop een Engel de hand zal opheffen naar den Hemel, en zal zweren bij Dengenen die leeft in alle eeuwigheid, « dat er geen tijd meer zijn zal.» Hoe verwijderd dit ontzettend tijdvak zijn moge, zoo komt echter dezelfde taal dagelijks tot duizenden van ons geslacht, zij hooren dezelve, en zij sterven. De dood, als zwevende op de vleugelen eens Engels, vliegt van huis tot huis, en verkondigt aan allen die er in wonen, aan ieder op zijne beurt: « er zal geen tijd voor u meer zijn; gij hebt uwe loopbaan op aarde geëindigd, treedt nu

eene eeuwigdurende wereld binnen!" Voor dat die boodschap nu tot ons komt, zal de vraag zeer gepast zijn, of wij gereed zijn dezelve af te wachten.

«Er zal geen tijd meer zijn!" Dit woord bevat het einde van onze aardsche voordeelen, de grenspaal onzer genietingen. Voor het tegenwoordige zijn de begeerlijkheid van het vleesch, de begeerlijkheid der oogen en de trotschheid van het leven, de voorwerpen waaraan elk op zijne wijze zich overgeeft; maar dan moet de gierigaard zijn goud verlaten; de hoogmoedige zal vernederd worden; de dronkaard zal zijn glas niet meer kunnen vullen, noch de loszinnige zich verheffen op datgene, hetwelk hem tot schande had moeten verstrekken. Is het betamelijk dat menschen hun leven doorbrengen, verward in ondeugden die hun vernederen, of zich bezig houden met nietige dingen, welke op het meest hun vermaak kunnen aanbrengeu? Draag dan zorg mijne vrienden, u aan geene der genoegens van dit leven te verslaven, noch er uwe afgoden van te maken, om bij het einde u niet ontroostbaar en ellendig te bevinden, dewijl zij u niet kunnen volgen in de wereld der geesten. Het zijn dingen van den tijd, die in de eeuwigheid geene plaats kunnen hebben. Het einde aller dingen is nabij, zijt daarom nuchteren en bedachtzaam,

zijt gematigd in uwe aardsche genietingen, en bereid om dezelve allen te verlaten, als de Engel deze woorden uitspreken zal: «er zal geen tijd meer zijn.» Zijn vonnis vernietigt alle aardsche vreugde, verstoort alle wereldsche verwachtingen!

«Er zal geen tijd meer zijn —» dan eindigt de tijd van zich te bekeeren. Wij worden in onwetenschap geboren, en zijn van nature tot zondigen geneigd. Het beeld van God is verloren, — en het leven is de eenige tijd die ons geschonken wordt om het te herkrügen. Indien wij onveranderd sterven, moeten wij verwachten voor altoos ongelukkig te zijn. O! tot welke gewigtige vragen leidt ons die gedachte: ben ik vernieuwd door den Heiligen Geest? Welke zijn de voorwerpen van mijne blijdschap, en van mijn verlangen? Is mijn hart de tempel van God, of is het de zetel der zonde? — Wat is de tijd niet kort, gedurende welke ik deze vraagstukken moet oplossen!

«Er zal geen tijd meer zijn!» — Wij zullen dan geen middel meer hebben om genade bij God te vinden, en Zijne tegenwoordigheid te kunnen genieten. Hier beneden leven wij in eenen staat van ballingschap. Wij kunnen God niet zien zoo als Hij is; nogtans heeft Hij ons niet geheel verlaten. Hij rigt Zijne tafel voor ons toe in deze woestijn; Hij verkondigt zich aan

ons, als vol zijnde van barmhartigheid, en gereed tot vergeving, Hij zegt ons: «ziet nu is het de welaangename tijd, ziet nu is het de dag van zaligheid.» De Propheten en Apostelen spreken nog tot ons, hoewel zij gestorven zijn. Zij teekenen ons eenen Middelaar, die zich zelve heeft opgeofferd om ons vrij te maken, opdat wij in Hem geloovende, het leven zouden hebben in Zijnen naam; Hij zendt ons Zijne dienaren als afgezanten, om ons te bidden dat wij ons met God zouden verzoenen, en om ons te verzekeren dat Hij gereed is, ons met opene armen te ontvangen. Zullen wij hunne noodgingen versmaden, en daarmede onze minachting toonen voor hunnen Goddelijken Meester? Ach! dit zou het treurig bewijs zijn dat wij zonder hoop op redding verloren waren; want het woord der vergiffenis, laat zich niet over de grenzen dezer wereld hooren. Zoo lang wij hier op aarde zijn, klopt de God van alle ontferming als het ware aan de deur onzer harten, opdat wij Hem in dezelve ontvangen zouden; Hij noodigt ons om tot Hem weder te keeren, en onze zonden te belijden, opdat Hij ons die vergeve. Verhardt dan uwe harten niet, opdat niet wanneer de Engel de hand zal uitstrekken om het einde des tijds aan te kondigen, de Heer zelve in Zijnen toorn zou zweeren, dat gij die de rust hadt verworpen, die Hij had aan-

geboden, geen erfdeel hebben zult in Zijn Koninkrijk.

« Er zal geen tijd meer zijn! » Het is op dat tijdstip, dat het hart van den zondaar van alle hoop moet afzien. Niemand is volkomen ongelukkig voor zijnen dood, in der daad zijn de slechtste menschen dikwijls de vrolijkste. Maar dit zal niet altijd zoo zijn; hunne vreugde zal in droefheid veranderd worden. Stelt u den Regter voor, gezeten op Zijnen troon, u dagende voor Zijne regtbank, om te antwoorden op de volgende vragen: « Hoe hebt gij al den tijd van uw leven op aarde gebruikt? Gij hebt er doorgebracht, de een twintig, de ander veertig, de ander zeventig jaren; en gedurende dien tijd heb Ik u duizend gelegenheden, en duizend middelen van genade en zaligheid geschonken. Welk nut hebt gij er van getrokken? Hoe vele zondagen hebt gij gehad? Hoe vele leerredenen hebt gij gehoord? Hoe vele oogenblikken heb Ik u toegestaan voor het gebed en de afzondering, om met God en met u zelve te raadplegen? Hebt gij dien tijd wel besteed? Hebt gij ernstig gebeden, hebt gij omgang met God geoefend; hebt gij over u zelve en uwe verwachting nagedacht; of hebt gij liever den tijd gedood, met u aan allerhande soort van dwaasheden over te geven, en de eenige zaak van gewigt te verwaarloozen? » Wat zal het zijn

als uw geweten zich schuldig zal verklaren? Wie kent de bitterheid van deze doodsbenaauwdheid, in welke de schuldige zal uitroepen: « O, ongelukkige die ik ben! God heeft tot mij gesproken door eenen bloedverwant, door eenen vriend, door eenen leeraar, door de schriften; ik heb al dien raad veronachtzaamd, ik heb mijne ziel verwoest!» Verschrikkelijke toestand! staan wij er een oogenblik bij stil, dewijl er nog een straal van hoop is, bij de Goddelijke barmhartigheid.

« Er zal geen tijd meer zijn!» Hoe kostelijk is dan de tijd zoo lang hij voortduurt, vooral voor diegenen, die niet bereid zijn. Ieder uur dat gij beleeft, is een nitstel hetwelk een mededoogend God u verleent. Gaat dan heen en vlugt tot uwen Opperheer, dien gij beleedigd hebt. Zoekt Hem terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is. Gaat in den naam van Jezus, pleit op Zijne gerechtigheid, op Zijnen dood, op Zijne voorspraak, en zegt: « Mijn God ontferm u over mij, die een arme zondaar ben.»

« Er zal geen tijd meer zijn!» — O! welk eene zonderlinge dwaasheid, welk eene ongerijmde verbijstering beheerscht degenen, wien het einde des levens schrik veroorzaakt zoo dikwijls zij er aan denken; en die evenwel niet weten waarmede zij hunnen tijd zullen door-

brengen; die uren en dagen laten verloren gaan! Zij gevoelen zich tot sterven onbereid, en leven evenwel van jaar tot jaar, zonder er zich meer toe voor te bereiden; zij verliezen den tijd der genade, de middelen en de gelegenheden tot behoudenis, op eene zinnelooze en schandelijke wijze, als hadden zij niets ernstigs te behartigen; zij leven als hadden zij niets anders te doen, dan te eten, te drinken, te lagchen en zich te vermaken. Van den opgang der zon tot haren ondergang zijn zij bestendig bezig, met ijdele en heuzelachtige dingen na te jagen, zij verdiepen zich in de ondeugd en de overdaad, terwijl het einde der wereld voor hen met rassche schreden nadert.

Welk een aantal kinderen van Adam zijn er, die zich onophoudelijk over tijdsgebrek beklagen, en die wanneer hunne zaken hun eenen dag van uitspanning toestaan, naauwelijks weten, hoe zij dien ten einde zullen komen, of zelfs één uur er van, nuttig zullen aanwenden! Rijke lieden vooral, en die van hooger rang, zijn veel meer meester van hunnen tijd; maar aan de wijze, waarmede zij er over beschikken, ziet men duidelijk, dat zij niet weten waartoe dezelve eigenlijk dient, noch welk gebruik men er van behoort te maken. Zij zoeken naar middelen, om zich van die vervelende zaak te ontslaan, die men TIJD noemt, en die dagelijks

zoo zwaar op hunne schouders drukt. Wanneer zij somtijds pijn in het hoofd gevoelen, of hun gelaat is betrokken, en als de geneesheer, na de pols gevoeld te hebben, hun sterk in de oogen ziet, of vooral wanneer hij het hoofd schudt, en zijne vrees voor ernstige gevolgen te kennen geeft, hoe verrast hen dit. Welk eene treurigheid overvalt hen plotseling bij de vrees die zij gevoelen, dat de tijd voor hen zou kunnen eindigen, daar zij wel ontwaren, geheel niet bereid te zijn voor de eeuwigheid. Maar wanneer de smart ophoudt, en zij de gezondheid wederkrijgen, dan ziet men hen even zoo nalatig, als ooit te voren, in het wel gebruiken van de weinige tijd die hun tot het leven overschiet.

O! in welk eene beklagelijke onwetenheid leven de kinderen der menschen! Zij worden hier op aarde geplaatst, om zich voor de eeuwigheid voor te bereiden, en zij weten hunnen tijd niet door te brengen! Zij weten niet hoe zij aan het einde van dit leven komen zullen, zij kunnen niet spoedig genoeg het einde van den dag bereiken; hunne uren snellen ongevoelig voorbij, of zij begeeven zich van de eene plaats naar de andere zonder eenige beweegreden, zonder eenig doel. Zij vragen aan ieder die zij ontmoeten, wat zij moeten doen om den tijd te dooden; zij roepen telkens anderen hierin te hulp, om met hen te lagchen, te boer-

ten, om zich met hen te vermaken, om hen te helpen, hen van zulk een zwaar pak te bevrijden; — maar spreekt men hen van het einde des tijds, dan zijn zij zeer ontsteld, dat zij er zich zoo nabij bevinden. Welk eene dwaasheid, welk eene buitensporigheid! Welk eene onstandvastigheid heerscht er in het hart en in het gedrag van zondige menschen. Het hart der menschen is vol boosheid, de dwaasheid is in hunne harten, gedurende hun leven, en daarna gaan zij tot de dooden heen! (Jez. IX vers 3.)

Mogten deze ongevoeligen toch eens opmerken, dat de tijd er niet mede spot; de uren, de dagen, de weken en jaren, beuzelen evenmin; zij vliegen alle op de snelle vleugelen des tijds, en dringen voorwaarts naar de eeuwigheid. Wanneer de menschen zich met beuzelingen vermaken, als zij zich bij schaduwen ophouden, zoo staat de tijd toch niet stil: eens zullen zij door eigene ondervinding, en met bittere droefheid leeren, dat zij door misdadig hunnen tijd te verspillen, zich beroofd hebben van een bestendig, groot en eeuwig geluk. De Heilige Apostel Petrus verzekert hun, dat ofschoon zij blijven in den slaap der zonde, en inslapen tot het einde zonder te ontwaken, de verdoemenis die hun is aangezegd, echter niet achter blijft, en hun verderf niet sluimert. (2 Petr. II vers 3.)

Het ontzaggelijke oogenblik nadert hen met rassche schreden; het zal hun op eene verschrikkelijke wijze, de ware prijs des tijds leeren; zij zouden als dan wel al de schitterende vermaken, al de rijkdommen, al de grootheid dezer wereld willen geven, om een eenige dag, zelfs een uur te kunnen koopen, ten einde zich te kunnen verootmoedigen, en tot God weder te keeren, en eenige hoop op zaligheid te verkrijgen; maar de tijd, het geluk, de hoop, dat alles is verdwenen, en voor altoos buiten hun bereik.

« Er zal geen tijd meer zijn! » Welk eene overvloedige bron van opmerkingen, voor een nadenkend verstand! Zoo als ik het afnemen van den dag beschouw, en de zon bij zijnen ondergang, zich in de schaduw verliest; zoo ook nemen de dagen des levens af, de uren van den arbeid, en de oogenblikken der genade. O! konde ik mijne taak vervullen, en dezelve met eere eindigen, voor dat het licht zich verwijdert! Konde ik met woeker uitzetten de schitterende uren van ontferming, voor dat de avondschaaduw mij overvalt, en mijn tijd van te arbeiden voorbij mogt zijn!

Wanneer ik de maan des nachts langs het uitspansel zie voorttrekken, meet ook deze planeet de loop mijns levens af, en geleid het getal mijner dagen naar derzelve einde. Mogt ik

bereid zijn, afscheid van de zon en de maan te nemen, vaarwel te zeggen aan deze zichtbare hemelen, en aan alle hare blinkende lichamen! Zij dienen slechts allen, om mijnen tijd te meten, en het oogenblik te verhaasten, waarop ik in de eeuwigheid moet overgaan. Wanneer ik in eenen hof wandel, en ik mij ophoude om de langzame beweging van de schaduw op eenen zonnwijzer op te merken, zoo zie ik dat, hoezeer zij de lijnen die de uren aanwijzen, overtrekt in eene onmerkbare voortgang, zij echter weldra de laatste lijn van den dag zal overschreden hebben; — zoo ook bewegen zich mijne uren en oogenblikken langzaam en in stilte voorwaarts, maar zij komen zeker aan hunnen laatsten grenspaal, hoe oplettend ik ook ben op hunnen tred, en hoe onachtzaam ook ten opzichte van het gebruik des tijds, of van deszelfs einde.

Begint er een nieuw jaar, dan herinneren mij de eerste stralen van den dageraad die mij beschijnt, dat er weder een jaar geëindigd is, en dat het over mijn hoofd is getrokken, om plaats te maken voor hetgene nu komt. Ik heb een jaar minder te reizen in deze wereld, en mijne onderscheidene verplichtingen in hoedanigheid van reiziger te vervullen. Mogt ik dan mijne werkzaamheid verdubbelen, naar mate het getal jaren, die mij zijn toegestaan, verminderd is. Den

almanak doorlopende, vind ik er eene nieuwe geboortedag in, de dag waarop ik dit tooneel van sterfelijkheid ben opgetreden; dat ik geboren ben in deze wereld van zonde, zwakheden en verdrietelijkheden, ten einde er voorbereid te worden, voor eenen beteren staat? Geloofd zij de Heer! Hoeveel intusschen heb ik reeds van dit sterfelijke leven doorgebracht, van dezen tijd mijner beproeving, en hoe weinig ben ik bereid voor eene gelukkigere wereld! Hoe weinig ben ik bereid voor het oogenblik van mijnen dood! Ik ga ieder uur voorwaarts naar het einde van dat leven, hetwelk met mijne geboorte begonnen is. Ben ik reeds uit God geboren? Heb ik het geestelijk leven van een' waar' Christen begonnen? Ben ik bereid voor die ontzaggelijke dag, welke een perk moet stellen aan het getal mijner maanden op aarde? Ben ik in staat om over te gaan in de wereld der geesten, en er door de naauwe poort des doods binnen te treden? Ben ik door de genade Gods vernieuwd, in al de vermogens mijner natuur, en alzoo bekwaam om over te gaan in de onzichtbare wereld, waar geene opvolging van dagen en jaren zijn zal, maar waar de tusschenruimte vervuld zal zijn, of door een eeuwige dag van Goddelijke blijdschap, of door eene altoosdurende nacht van straf en pijniging?

Als ik een vriend den geest zie geven, of als

ik het lijk van mijnen buurman ten grave zie dragen, dan denk ik, helaas! hunne maanden, hunne dagen, hunne minuten zijn alle voorbij, en de tijd hunner voorbereiding is voor altijd geëindigd; zij zijn in hunne eeuwige woning ingegaan, en de toestand hunner zielen is onherroepelijk bepaald! De Engel die gezworen heeft, « dat er geen tijd voor hun zijn zal, » heeft een einde gemaakt aan hunne hoop of aan hunne vrees, en door een regtvaardig vonnis, is hunne ellende of hun geluk beslist voor eene eeuwigheid! O! mijne ziel, maak toch gebruik van zulk eene waarschuwing, en gedenk met ernst aan uwe laatste woonplaats.

Zijn wij op het kerkhof tegenwoordig, wanneer men onze vrienden de laatste eere bewijst, welk een aantal herinneringen aan den dood zien wij dan rondom ons! Wat beteekenen de grafschriften! Zijn het niet de registers van de bewoners van den omstreek! Zij onderrigten ons aangaande de voornaamste gebeurtenissen van hun leven, en zij wijzen den dag aan, waarop aan ieder hunner gezegd is: « Er zal geen tijd meer voor u zijn. » O! mogt ik deze gewigtige les onthouden, *dat mijne beurt ook spoedig komen kan.* In weinig tijds zal er boven mij ook een kleine heuvel worden opgerigt; hij zal dit vleesch en deze beenderen bedekken, welke thans mijne persoon uitmaken; Hij

zal ze in de donkerheid bewaren, voor het oog der zon verborgen en buiten het oog der menschen, tot dat de Hemelen zullen zijn voorbij gegaan.

Wellicht zal een mijner vrienden die mij overleeft, mijnen naam met het getal mijner dagen, doen plaatsen op een' eenvoudige steen, als een nieuw gedenkteeken der vergankelijkheid onzer natuur, en van het einde des tijds; mogelijk zal een vriend, van tijd tot tijd, mijne rustplaats komen bezoeken, en eene traan van liefde op mijne koude grafplaats storten. Mogelijk zal de een of ander mijner oude bekenden zich derwaarts begeven, om stilzwijgende onderwijs over den dood op te zamelen, en misschien met den vinger op mijne zerk, de maand en den dag van mijn overlijden aanwijzen. O! die doorluchtige en ontzaggelijke dag, die een einde heeft gemaakt aan mijne vreemdelingschap op de aarde, en aan al de werken mijner handen!

Gedenk, o, mijne ziel! dat als op de plaats van mijn graf vrienden en vreemdelingen, de tijd zullen lezen van uw vertrek van deze wereld, gij alsdan door eene zekere en onherroepelijke uitspraak voor altijd geplaatst zult zijn, in een onbekend verblijf van geluk of van ellende, de beloofde vergelding genietende voor den wel doorgebragten tijd of zonder einde smarten lijdende, voor het misbruik van denzelfden.

« Er zal geen tijd meer zijn. » — Welk eene bestraffing wordt hierdoor tot ons gebracht! De gewigtigste zaken, de heilige pligten van de Godsdienst zijn uitgesteld; terwijl wij onder voorwendsel, dat er tijd genoeg zoude zijn, ons overladen hebben met nuttelooze dingen, die geen voordeel aanbrengeu. Welk eene nuttige oefening zoude het zijn, ons dikwijls voor te stellen, dat wij aan het einde van onzen tijd zijn gekomen; ons te verbeelden de klank van de stem des Engels te hooren; of dat wij voor den regtbank van Christus staan, en dan aan onze zielen strenge rekenschap vragen van de wijze waarop wij onzen tijd tot hiertoe hebben doorgebracht. Ik ga te dezen opzichte in eenige bijzonderheden treden, want zelden kunnen algemeene waarheden het geweten overtuigen, of het harte treffen.

I. Hebt gij niet meerder tijd met slapen doorgebracht dan noodig was; hebt gij niet te veel tijd besteed aan onnutte dingen die van weinig waarde waren? Hoe vele menschen ziet men, die des morgens als zij eenige uren vrij hebben, dezelve in hun bed doorbrengen, en hun tijd verliezen met nog wat te slapen en nog wat te sluimeren. Met eenig ijdel gesprek, het ontbijt, het aankleeden, wordt door velen de morgen doorgebracht, zonder aan God te denken. Hoe vele namiddagen, hoe vele avonden gaan er

verloren in soortgelijke werkeloosheden, en de dag eindigt zonder dat een half uur nuttig is besteed, van het aanbreken van den dag af, tot aan het oogenblik van het ter ruste gaan. De tijd is voorbij; — en gelijk deze menschen niet wisten welk gebruik zij van hunnen tijd zouden maken toen zij tegenwoordig was, zoo zouden zij ook niet kunnen zeggen wat zij er in gedaan hebben; zij houden er geene rekening van, en zijn nimmer gereed, er het gebruik van aan te wijzen. Maar de groote Rechter van alles zal die te vreden zijn met zulk een ontkennend antwoord, als Hij hun ernstig zal afvragen, hoe zij den tijd besteed hebben, die Hij voor het gewigtigste einde hun had verleend?

II. Hebt gij niet veel te veel tijd voor uwe verlustingen en voor uwe vermaken afgezonderd? De uitspanningen zijn niet verboden, zij zijn veeleer noodzakelijk en geschikt om den geest, als die vermocid is van den arbeid, te herstellen, en daardoor bekwaam gemaakt te worden, dezelve weder te hervatten; maar hebt gij de juiste maat niet overschreden en niet somtijds een gedeelte van diezelfde tijd er aan besteed, die had behooren gebruikt te worden, tot dingen van eene veel hoogere aangelegenheid, met u voor den dood en de eeuwigheid voor te bereiden?

III. Hebt gij niet te veel tijd verloren met het bijwonen, van hetgeen gij goede gezelschappen noemt, met het bezoeken van openbare plaatsen? Hebt gij niet somtijds of op gezette tijden, u naar de herberg begeven, hebt gij er niet nu en dan geheele avonden doorgebracht, zelfs voor dat uwe zaken het toelieten, voor dat uw dagwerk geëindigd was? En wanneer uw Bijbel en uw geheim vertrek, of de godsdienstigheid van uw gezin, somtijds tot uw geweten spreken, hebt gij u dan wel niet doof gehouden voor dit alles?

IV. Hebt gij geene nuttelooze en onbetamelijke bezoeken afgelegd, waar het gesprek over lage en zedeloze onderwerpen liep, en waar het u en uwe vrienden aan stof ontbrak, om het ledige aan te vullen; ondertusschen moet de bijeenkomst voortgezet worden, en de tijd verloren gaan. Somtijds is de wind, de regen, het mooie weder, of (hetgeen veel erger is,) zijn er opmerkingen vol laster en spot ter uwer hulpe gekomen, om eene lange stilzwijgenheid af te breken, maar geen enkel woord van God of van Zijne Voorzienigheid, konde plaats vinden, noch het uur van verveling doen voorbijgaan. Geloofst gij dat er geen rekenschap van dien tijd zal moeten gegeven worden; en de opperste Regter u een gunstig oor zal leenen, als gij Hem zeggen zult: « wij hebben ons

aan die beuzelpraatjes, en aan deze schandelijke vertelsels overgegeven, dewijl wij niet wisten waarover wij te spreken hadden, noch waarmee wij den tijd zouden hebben kunnen doorbrengen.

V. Hebt gij u niet dikwerf en zelfs aanhoudend, aan achteloosheid schuldig gemaakt, of aan verzuim van uwe zaken in het burgerlijke leven, of van de heilige pligten van de Godsdienst, terwijl gij u met onnutte dingen bezig hield, onder het voorwendsel: «er is nog tijd genoeg?»

VI. Hebt gij deze gewigtige en duurzame les der voorzigtigheid geleerd: «stel niet tot morgen uit, wat gij heden doen kunt: verschuif niet een uur, wat gij op het oogenblik volbrengen kunt?» Hebt gij niet dikwijls uwe eigene dwaasheid ondervonden, als gij de pligt van het oogenblik had verzuimd? Salomo zegt ons: (Pred. III vers 17). «Er is een tijd voor al de voornemens der menschen, en voor alle hunne daden; een tijd geschikt voor ieder werk hun aanbevolen. De wijze mensch geeft daar acht op, en draagt zorg, om alles op den rechten tijd te doen; want als men het geschikte oogenblik laat voorbij gaan, vindt men zich dikwijls geheel in zijne bedoelingen te leur gesteld. Men ondergaat groote verliezen, en kan die niet herstellen, omdat zich nimmer weder

eene gunstige gelegenheid heeft opgedaan. Felix, Paulus hoorende spreken over het geloof in Christus, de regtvaardigheid en het toekomstige oordeel, stelde de bijeenkomst uit tot een geschikter tijd, die waarschijnlijk nooit gekomen is. (Hand. XXIV vers 25). Ook leert het Woord van God ons, dat wanneer wij ons geluk veronachtzamen, in het tegenwoordige oogenblik dat de genade ons vergund, de Engel gereed is om te zweren: « dat er geen tijd meer zijn zal. »

Hoe veel tijd kunt gij nog voor u hebben, om tot uw nut te gebruiken? Dit is God alleen bekend; het overige van uwe dagen is in Zijne hand, en iederen avond is het getal er minder van. Dat dan de opgaande zon u niet te verwijten hebbe, dat gij voortgaat in uwe nalatigheid. Herinnert u hoe vele uren, maanden en jaren gij tot heden misbruikt hebt, door u aan de dwaasheid en zonde, of ten minste aan de ijdelheid en loszinnigheid over te geven. Mogt deze opmerkzaamheid op uw vorig gedrag zich diep in uw hart vestigen, om u voortaan altijd waakzaam te gedragen, en voor het vervolg meer aan uwen plicht getrouw te zijn. Daar gij tot heden toe zoo traag zijt geweest in uwe Christelijke loopbaan, verdubbel daarom elken dag uwe schreden, en breng al de vermogens uwer ziel in werking, om u te beijveren dat

gij de kroon en de prijs uwer roeping moogt behalen. Hoort naar de stem van God in de heilige Schriften met meer oplettendheid, en vuriger begeerte om er winst mede te doen, bid met dubbelen ijver tot God, zoo vol van langmoedigheid; herhaal uwe smeekingen, en rust niet voor dat uwe zondige ziel veranderd en vernieuwd is, en gebragt is tot ootmoed en boetvaardigheid, en geleid op den weg des geluks; tot dat gij eenige kenbare proeve hebt, van uwe opregte liefde voor God, en van uw hartelijk geloof in Zijnen Zoon Jezus Christus. Beijver u aanhoudend, dat gij eene welgegronde hoop verkrijgen moogt, dat God uw Vriend, en ook voor u een vergevend Vader is, opdat wanneer de jaren en maanden niet meer zijn zullen, gij moogt ingaan in de gewesten van eeuwig licht, van rust en vrede, die nimmer eindigen zullen.

De tijd zal eindigen! Laat ons God danken dat zij niet reeds geëindigd is! Bewonderen wij Zijn mededoogen, dat ons zoo lang heeft gewaarschuwd. Iederen aanval van ziekte kondigt ons aan, dat ons leven naar het einde loopt; ieder sterfgeval van onze vrienden en bekenden is eene aandoenlijke en treurige vermaning, dat de dood ons ook nabij is. Het einde van iedere week, elke zondag die terugkomt, is voor ons eene aankondiging; iedere leerrede die wij hooren,

over de kortheid des tijds en de onzekerheid van het leven, is eene nieuwe herinnering, dat in weinig tijds de Engel het woord zal uitspreken, dat onze tijd geëindigd is. Hoe weinig zullen wij te verontschuldigen zijn, indien wij het oor voor alle deze onderrigtingen sluiten.

Helaas! hoe lang heeft Jezus in Zijne ontferming, door Zijn Evangelie tot u gesproken, voor dat gij begonnen zijt te denken aan hetgene, dat tot uwen eeuwigen vrede dient; en zoo gij thans ernstig ontwaakt zijt, hoe veel geduld heeft hij u niet betoond in het herhalen Zijner vermaningen, en in de bijzondere bewijzen Zijner Voorzienigheid, met u te bezoeken zoo door barmhertigheden als door teleurstellingen, met u de beloften en de noodigingen Zijner genade te schenken of met bedreigingen en schrik u te ontrusten, door u te begunstigen, met de invloeden en de raadgevingen van Zijnen geest, alvorens gij uw gevaar hebt beginnen in te zien; — en hebt gij na dat alles opregtelijk berouw gehad over uwe zonden; hebt gij de aanbidding Zijner genade wel dankbaar aangenomen? O! geef u toch geheel over aan den Heer, en omhels Zijne vergiffenis. « Het is nu de wel aangename tijd, het is nu de dag van zaligheid; heden dan zoo gij Zijne stem wilt hooren, verhard uwe harten niet.»

Het is nooit gezegd, dat morgen de dag van genade zijn zoude, dat morgen de dag was van

aanneming bij God, het is alleen in het tegenwoordige uur, dat u dezelve wordt aangeboden. Iederen dag, ieder uur is eene vergunning, waarvan de zondaars het gewigt niet kennen. Is het niet zeer groot, o zinnelooze menschen! dat gij dezen morgen niet in het verderf ontwaakt zijt, geplaatst zonder hoop op wederkeering, in eene plaats van duisternis, buiten het bereik der genade, en verstoken van alle hoop op vergeving? De tijd zal eindigen! Gelukkig dan degenen welke op die gebeurtenis wachten, omdat zij er voor bereid zijn. Zij behoeven niet te vreezen voor het vonnis, noch voor den eed van den sterken Engel, als Hij de hand naar den Hemel zal opheffen en met eene sterke stem zal zweren: «er zal geen tijd meer zijn.» O! gelukkig de stervelingen, die de tijd des levens en de dag der genade zoo nuttig hebben doorgebracht, dat het beeld Gods aanvankelijk in hunne zielen werd hersteld; en zij de onfeilbare verzekering van de gunst van God ontvingen, door de verdiensten van Christus! Zij hebben hunne dwaasheden ingezien, en zich over dezelve geschaamd in het land der hoop; doordrongen van levendige smart, hebben zij hunne zonden beweend, voor dat de tijd van berouw voorbij was, en zijn vernieuwde schepselen geworden; hunne lippen, en hun gedrag hebben de hemelsche verandering kenbaar gemaakt; zij zijn vol-

komen bereid voor den dood, en beantwoorden aan het oogmerk, waartoe de tijd en het leven hun geschonken zijn. Gelukkige zielen, voorwaar! die de waarde des tijds zoo wel gekend hebben, dat zij dezelve niet voorbij lieten gaan met beuzelingen, maar die schatten vergaderden, kostbaarder dan die van het tegenwoordige leven, de rijkdommen van het verbond der genade, en de hoop van een eeuwig erfdeel in het Koninkrijk der heerlijkheid. Welgelukzalige zielen inderdaad; — hun geluk begint, waar hun sterfelijk leven eindigt.

Onderzoeken wij nog kortelijk waarin hetzelfde voornamelijk bestaat.

De tijd van duisternis en moeilijkheden is geëindigd. Gij zult dan niet meer afdwalen in misslagen en verkeerdheden, gij zult dan alles bij het Goddelijke licht beschouwen, en Hem zien van aangezicht tot aangezicht, Hem die de oorspronkelijke schoonheid en de eeuwige waarheid is. Gij zult Hem zien zonder sluïjer, zonder schaduwen, zonder de hulp van den spiegel Zijns woords en van Zijne inzettingen, door welke wij slechts flauwe trekken van Zijne natuur, van Zijne wijsheid, van Zijne magt en van Zijne goedheid aanschouwen konden.

Gij zult Hem zien in zich zelve, en in Zijnen Zoon, Jezus Christus, die het schitterendste en het volmaaktste beeld des Vaders is; gij zult Hem

kennen zoo als Hij u kent. Er is geen tijd meer voor de *verzoeking* en het *gevaar*. Nadat men eens de grenzen van deze zichtbare wereld is overgetrokken, en vaarwel heeft gezegd aan alle de betooverende voorwerpen van het vleesch en der zinnen, hebt gij geen gevaar voor uw geluk te vreezen, gij zult geen twijfel, geene onrust, geene vrees meer kennen voor het verlies van uw deel in de liefde des Vaders, en in die van Zijnen welbeminden Zoon.

Er zal geen tijd noch plaats meer voor de *zonde* zijn, zij zal in u niet meer wonen, het verdrag hetwelk zij met uw sterfelijk ligchaam had aangegaan moet eindigen, wanneer dit zelfde ligchaam tot stof zal zijn wedergekeerd, gij zult voortaan nimmer in uw hart of in uw gedrag, noch zijnen scherpen prikkel, noch zijnen hoos-aardigen invloed gevoelen.

Er zal geen tijd meer zijn voor de *aanvallen* van uwe geestelijke tegenpartijders, gij zult geen strijd meer tusschen het vleesch en den geest ontwaren, gij zult geen strijd meer te voeren hebben tegen de wereld en den duivel, die beide op duizende verschillende wijze gezocht hebben u te bedriegen, en u te berooven van uwe hemelsche verwachting. De oorlog is geëindigd, uwe overwinning is volkomen, gij zijt geworden: « meer dan overwinnaars, » door Hem die u heeft lief gehad.

De tijd van uwe *afwezigheid* en van uwe *verwijdering* van God is voorbij; de tijd van koelheid en onverschilligheid is niet meer, het verschrikkelijke gevaar van op nieuw te vallen, komt nimmer weder. Gij zult worden als pilaren in den tempel Gods, en gij zult daar niet uitgaan. Hij zal u als zich zelve beminnen, en de vlam uwer liefde ontsteken, en tot dien graad van warmte voeren, die slechts gekend wordt door de Engelen, en door de gevolmaakte regtvaardigen. De tijd waarin gij verdragen moest in het *gezelschap van zondaren*, is voor u voorbij. Uwe ziel, die tot rust gekomen is, zal niet meer ontrust worden, of gekweld door de vervelende gesprekken der zondaren, gij zult niet meer gehinderd worden in uwe heilige en hemelsche oefeningen, door een der vijanden van God en Zijne genade. De tijd van uwe *moeite* en van uw *lijden* zal nimmer wederkomen. — Gelukkig degenen, die in den Heer sterven, want zij rusten van hunnen arbeid, van hunne moeite en van hunne afmatting, er zal geen verdriet noch weenen plaats hebben. De bronnen van de smart zijn voor altijd opgedroogd, en er zal geene moeite meer zijn, noch in het vleesch, noch in den geest. God zal alle tranen van hunne oogen afwisschen, en de dood zelve zal niet meer zijn. Alles is geëindigd, heeft onze Goddelijke Zaligmaker aan het kruis gezegd, alles is geëindigd!

Mogt ieder van degenen die Hem volgen, bij het uur des doods, en bij het einde des tijds zeggen: mijne zonden, mijne dwaasheden, mijne ellende en mijn lijden, alles is voor altijd geëindigd; de sterke Engel zweert, «dat er geen tijd voor alle die kwaden zijn zal, zij zijn verdwenen om nooit weder te komen!» O! gelukkige zielen, die de wijsheid hebt gehad, om het korte en onzekere getal van uwe dagen op aarde zoodanig te berekenen, dat gij u ter goeder uur verrijkt hebt met schatten voor den Hemel! Uw geluk is boven alles wat men zich hier beneden kan voorstellen en uitdrukken! — De dagen, de maanden, de jaren, en alle de kleine verdeelingen van een tijd van zorgen, zullen verslonden worden in de langdurigheid van een hoogstgelukkige eeuwigheid. Bij den vloed des tijds, die langs de oevers van dit sterfelijke leven vloeit, zijt gij bewaard gebleven voor zoo vele gevaarlijke klippen, en ondersteund in de beproeving, de vrees en het verdriet; zij zal u overbrengen in den oceaen van genoegens, die geen einden zullen hebben. Dit geluk zal nooit eindigen in eene wereld, waar de voortdoring geene grenzen heeft, de tijd met alles wat zij bevat, verliest zich in den wijden afgrond der eeuwigheid.
